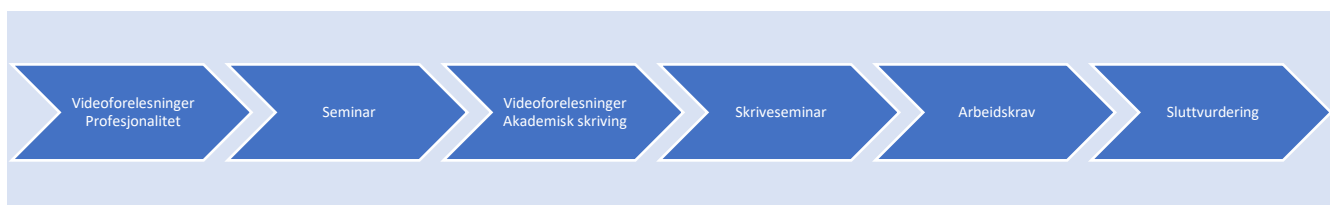

Akademisk skriving – et helhetlig undervisningsopplegg

Dette er et undervisningsopplegg som omhandler akademisk skriving for studenter tidlig i utdanningsløpet. Det er gjennomført for studenter på bachelor barnevern og bachelor vernepleie, men det kan også bearbeides og tilpasses andre bachelorstudier innenfor helse- og sosialfagene.

Læringsressurser om akademisk skriving

Høyere utdanning stiller krav til studentene når det gjelder akademisk skriving. Det er en sentral kompetanse fordi det å skrive er et ledd i å lære og fordi skriving er viktig for å ta del i en faglig "samtale"¹. Det er derfor vesentlig å bidra til at studentene bygger opp en slik kompetanse gjennom studiet og at dette arbeidet starter tidlig.

I andre del av læringsutbytte 10 i [forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger](#) står det at «Kandidaten skal også kunne dokumentere og formidle sin faglige kunnskap». Dette inngår med andre ord som en sentral kompetanse for studenter i alle helse- og sosialfagsutdanningene.

Som en del av LOVU-prosjektet har derfor Dosent Hilde Larsen Damsgaard og Førsteamanuensis Anita Nordsteien, begge ansatt på Universitetet i Sørøst-Norge, laget ulike læringsressurser om akademisk skriving slik at studentene kan tilegne seg kunnskap om akademisk skriving på forskjellige måter. Det foreligger følgende ressurser i LOVU-banken:

- En videoforelesningsrekke med fire forelesninger: Akademisk skriving – En introduksjon Akademisk skriving – Den viktige innledningen [Akademisk skriving – Skrive med egne ord og henviser riktig](#) Akademisk skriving – Skrivetips
- En [podkastepisode om akademisk skriving](#) med fokus på hva, hvorfor og hvordan.

Videoene er laget i henhold til krav til universell utforming.

Ressursene kan brukes som grunnlag for å skaffe seg kunnskap om akademisk skriving, men studentene trenger også å utvikle sine skriveferdigheter. De må lære å skrive i ulike sjangere

¹ (Dysthe, Hertzberg & Hoel, 2010).

og lære seg å gi tilbakemelding på andres tekster og selv benytte den tilbakemeldingen de får til å forbedre egne tekster. Ferdighetstrening og hverandrevurdering er derfor også sentralt når det gjelder akademisk skriving. I det følgende presenteres et undervisningsopplegg som inkluderer et skriveseminar med hverandrevurdering som et bærende element. Opplegget gjennomføres tidlig i studiet slik at studentene raskt får erfaring med skriving og med en metodikk for hverandrevurdering som kan benyttes videre i studiet i grupper organisert av studiestedet, men også i studentenes selvstendige samarbeid.

Undervisningsopplegg med fokus på akademisk skriving

Læringsutbytter

Som en del av arbeidet med akademisk skriving jobber studentene på bachelor barnevern og bachelor vernepleie på Universitetet i Sørøst-Norge med å skrive både tenketekster og presentasjonstekster og de jobber med å gi hverandre tilbakemelding på ulike former for tekster. Sentralt er også å kunne bruke tilbakemelding fra medstudenter og lærere til å videreutvikle egne tekster. Undervisningsopplegget er knyttet til følgende læringsutbytter i de to ovenfor nevnte bachelorutdanningene:

- Kan anvende kunnskap om kjernebegreper i emnet i fagskriving, feltarbeid og diskusjon med medstudenter
- Kan henvise til og bruke kilder på en etterrettelig måte
- Har innsikt i krav til formidling av fagstoff både skriftlig og muntlig og kan anvende denne innsikten i utdanningen.

Sentralt er også andre del av læringsutbytte 10 i [forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger](#): «Kandidaten skal også kunne dokumentere og formidle sin faglige kunnskap.»

Sammenheng og omvendt undervisning

Det presenterte opplegget er å betrakte som samstemt undervisning². Det er lagt vekt på å skape sammenheng mellom læringsutbytter, innhold i undervisningen, underveisvurdering og sluttvurdering. Det er også sammenheng mellom tema i arbeidskrav og sluttvurdering og mellom arbeid med skriving underveis i emnet og individuell hjemmeeksamen som sluttvurdering i emnet.

I emnet kobles arbeid med akademisk skriving til profesjonalitet. Dette temaet er et sentralt tema i første semester i bachelorutdanningene. Tanken bak en slik sammenkobling er at akademisk skriving ikke skal løsrives fra innholdet i utdanningene, men snarere knyttes til faglige temaer som studentene skal jobbe med. Slik blir akademisk skriving en integrert del av studiene. I andre utdanninger kan det være mer aktuelt med en annen faglig tematikk, men prinsippet er det samme: Arbeidet med akademisk skriving knyttes til sentral faglig

² Biggs, J.B. & Tang, C. (2011) *Teaching for quality learning at university: what the student does*. McGraw-Hill Education.

tematikk i emnet slik at studentene skriver om noe de også leser om og jobber med på andre måter. Selv om tematikken er en annen i andre studier, kan tilnærmingen anvendes og tilpasses også innenfor andre utdanninger.

Beskrivelse av opplegget

Undervisningsopplegget består av ulike elementer. De presenteres nedenfor.

1. Videoforelesninger om profesjonalitet.

Hjemme ser studentene følgende videoforelesninger basert på boken Den profesjonelle sosialarbeider³:

Del 1: [Den profesjonelle helse- og sosialarbeider – en introduksjon](#)

Del 2: [Den profesjonelle helse- og sosialarbeider – en ikke-profesjonell og en profesjonell væremåte](#)

Del 3: [Den profesjonelle helse- og sosialarbeider – makt til og makt over](#)

2. Seminar

Når de møtes på studiesteder diskuteres forelesningene om profesjonalitet. Studentene møter i sin faste seminargruppe ledet av en lærer og diskuterer relevante problemstillinger og case utviklet av ansvarlig for de digitale forelesningene om profesjonalitet.

3. Videoforelesninger om akademisk skriving

Studentene ser følgende videoforelesninger hjemme:

Akademisk skriving – En introduksjon

Akademisk skriving – Den viktige innledningen

[Akademisk skriving – Skrive med egne ord og henvise riktig](#)

Akademisk skriving – Skrivetips

4. «Hjemmelekse»

Etter å ha sett videoforelesningene om akademisk skriving forbereder studentene seg til skriveseminar ved å gjøre følgende oppgave hjemme:

- Skriv innledningen til en presentasjonstekst om profesjonalitet (max ½ side)
- Bruk noe av det du har lært om kjennetegn på akademisk skriving
- Bruk Kildekompasset for å henvise riktig

Teksten skal benyttes til å trene på å gi hverandretilbakemelding i skriveseminalet. Når alle har skrevet et utkast til innledning, kan alle delta aktivt i skriveseminalet, og alle har også noe å bidra med i gruppearbeidet knyttet til Arbeidskrav 1.

³ Damsgaard, H.L. (2010). Den profesjonelle sosialarbeider. Cappelen Akademisk Forlag.

5. Skriveseminar

Skriveseminalet omhandler arbeid med både tenketekst og presentasjonstekst med vekt på *hverandrevurdering*.

Målet med seminaret er å oppøve evnen til å lytte til tekst, gi hverandre respons etter en oppskrift. Dette er et ledd i å få erfaring med en arbeidsform som ikke stiller krav til forberedelse (annet enn det å skrive tekstene) og som kan benyttes av studentene i ulike former for skrivearbeid. Å lære seg å fange opp og lytte til tekst, kan også bidra til økt tekstbevissthet og være til hjelp i egen skriving.

Første gang et slikt seminar gjennomføres, deltar en lærer pr. gruppe. Lærerne skal inngå i gruppene som deltakere og følge metodikken. Lærerne skal ikke lede gruppene, men fungere som modeller slik at studentene får inspirasjon til å gi konstruktiv og konkret tilbakemelding til hverandre. I det følgende beskrives fremgangsmåte og metodikk som anvendes i skriveseminalet.

Seminalet innledes med at studentene samles for å skrive en tenketekst med tematikken profesjonalitet som omdreiningspunkt. Her skriver de fritt i ca. 15 minutter uten å bruke kilder. De får se videoen [Vår beste dag](#) og kan enten bruke denne som inspirasjon, eller de kan skrive det de tenker når de hører begrepet profesjonalitet. Fordi alle allerede har skrevet innledningen til en presentasjonstekst om det samme temaet (hjemmelektse) og også har sett videoforelesninger, har alle en mulighet til å oppleve mestring knyttet til å skrive en tenketekst om tematikken. Erfaringsmessig blir denne teksten faglig relevant fordi den omhandler en faglig tematikk. Studentene vegrer seg i mindre grad for å skrive fritt når de allerede har jobbet med tematikken fra før.

Etter at studentene har skrevet tenketeksten får de informasjon om den metodikken som skal følges i tilbakemeldingsarbeidet. Lærerne deltar også når denne informasjonen gis slik at alle får samme informasjon.

Deretter går studentene i grupper som er delt inn på forhånd. Den av studentene med første bokstav i fornavnet tidligst i alfabetet, leder arbeidet med tilbakemelding. Lederen sørger for at gruppa kommer fort i gang, at alle får lest sin tekst, samt at alle deltar i responsrunden etter tur og at «oppskriften» følges.

Studentene skal videre bruke følgende metodikk for å gi hverandre muntlig tilbakemelding:

- En og en student leser sin *tenketekst* høyt to ganger. Tekstene leses to ganger fordi det gjør det lettere å fange opp innhold og særtrekk ved teksten. De andre noterer og gir så muntlig tilbakemelding på denne teksten. Dette gjøres i en runde som innebærer at en og en etter tur gir tilbakemelding til den som har lest sin tekst høyt. Fokus skal være på følgende:
Hva er bra med teksten? Oppgaven er å være konkret, beskrivende og konstruktiv i sin tilbakemelding. Hensikten er å gjenkjenne god tekstkvalitet.
- Når alle har lest og fått tilbakemelding på sin tekst, vurderer gruppa sammen hvordan tilbakemeldingen fungerer og eventuelt hvilke endringer gruppa bør gjøre til neste

runde. Er tilbakemeldingene konkrete? Er de konstruktive? Kommer det frem hva ved teksten som fungerer godt og hvorfor? Hva bør «forfatteren» gjøre mer av? Hvordan er det å gi og få tilbakemelding?

- Deretter leser en og en student sin *presentasjonstekst høyt to ganger* og får tilbakemelding på denne teksten. De andre noterer og gir så muntlig tilbakemelding på presentasjonsteksten etter tur. Lederen sørger for at dette foregår i motsatt rekkefølge som i forrige runde. På presentasjonsteksten skal det gis tilbakemelding på følgende:
Hva er bra med teksten?
Hva bør eventuelt forbedres/videreutvikles ut fra kravene til presentasjonsskriving?
Tips til videre arbeid.
- Avslutningsvis diskuterer gruppa hvordan tilbakemeldingene har fungert, hva hver enkelt oppfatter som konstruktiv tilbakemelding og hvordan studentene kan bruke denne måten å gi hverandre tilbakemelding på, videre i studiet.

6. Arbeidskrav 1a – første innlevering, gruppe

Kort tid etter jobber studentene med det første arbeidskravet. Det settes av tid i timeplanen til dette arbeidet. Arbeidskravet skrives i grupper og har følgende formulering:

Beskriv noen kjennetegn på en profesjonell barnevernspedagog.

Utdyp så ett av kjennetegnene og begrunn hvorfor dette er et viktig profesjonalitetskjennetegn.

Bruk anbefalt litteratur. Sett opp kilder i henhold til APA6th. Bruk kildekompasset for å sette opp henvisningene riktig. Bruk mal for oppgaveskriving og oppgi gruppenummer og antall ord på arbeidskravet.

Antall ord (første utkast): ca. 1800. Innholdsfortegnelse og litteraturliste teller ikke med i antall ord.

Gruppene får skriftlig tilbakemelding på teksten fra lærer. Begrunnelsen er at dette er første arbeidskrav i studiet og at studentene trenger å se måter å gi skriftlig tilbakemelding på før de kan gi hverandre presis tilbakemelding skriftlig. De får og gir derfor muntlig tilbakemelding til hverandre i første omgang i seminaret og får så erfaring med å motta skriftlig tilbakemelding etterpå. Senere i studiet utvides hverandretilbakemeldingen også til å omfatte skriftlig vurdering. Hovedfokus i tilbakemeldingen fra lærerne på førsteutkast er kildehenvisning og riktig bruk av APA samt tekstkvalitet i henhold til presentasjonsskriving fordi dette er viktig å få på plass tidlig i studiet.

7. Arbeidskrav 1b – endelig innlevering, individuelt

Som en del av en prosessorientert tilnærming videreutvikler studentene så tekstene, men nå gjøres dette individuelt for at alle skal få erfaring med å benytte tilbakemelding til å bearbeide teksten og fordi alle skal få individuell skrivetrening. Dette er av betydning fordi sluttvurderingen innebærer individuell skriving.

Arbeidskravet er derfor det samme som i førsteutkastet. Hver student tar utgangspunkt i tilbakemeldingen gruppa fikk førsteutkastet. Studentene retter opp ut fra tilbakemeldingene og videreutvikler teksten. Teksten leveres individuelt for at alle skal få erfaring med tekstopbygging, fokus på problemstilling og riktig bruk av kilder og APA. Alle studentene får videotilbakemelding fra lærer med muntlige kommentarer på teksten. Dette fungerer som

en individuell fremovermelding. Begrunnelsen for dette er at studentene på basis av fylldige tilbakemeldinger skal kunne jobbe videre med teksten og bruke den som en del av arbeidet med samme tematikk i sluttvurderingen.

8. Sluttvurdering

Emmet avsluttes med en Individuell hjemmeeksamen som omhandler profesjonalitet og stiller krav til presentasjonsskriving. Slik knyttes både tematikk og ferdigheter til valgt eksamensinnhold og form.

Dette undervisningsopplegget er et eksempel på arbeid med samstemt undervisning og systematisk bruk av vurdering som en del av læringsprosessen. Det er også et forsøk på å skape tekstbevissthet tidlig i studiet og introdusere studentene for en arbeidsform skal kan være anvendbar og gjennomførbar videre i studiet.

USN, juli 2021

[Hilde Larsen Damsgaard](#)

